

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«МЕНЕДЖМЕНТ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Менеджмент біржової діяльності
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 16 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 60
Терміни вивчення дисципліни	8 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1PEKnDBDeTbaEe6eHZtjC-KLdKl4k23cx/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Гуцалюк Олексій Миколайович	
Науковий ступінь	доктор економічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри економіки та менеджменту
Дисципліни, які викладає НПП	Основи проєктного менеджменту
Напрями наукових досліджень	Механізми венчурного фінансування та управління інноваційними проєктами; розвиток сучасних міжнародних економічних відносин та стратегії комерціалізації стартапів в умовах глобальних викликів та цифрової економіки
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Гугл Академія https://scholar.google.com.ua/citations?user=yjEMtjsA-AAJ&hl=ru ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6541-4912 SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215935877
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/gucalyuk-portfolio.pdf

Анотація курсу. Дисципліна «Менеджмент біржової діяльності» спрямована на формування у майбутніх керівників системи знань щодо стратегічного управління капіталізацією бізнесу через механізми фондового та товарного ринків. Курс охоплює питання організації роботи біржових структур, підготовки компанії до публічного розміщення акцій (ІРО), використання похідних інструментів для хеджування ризиків та управління репутацією емітента. Особлива увага приділяється прийняттю управлінських рішень у волатильному ринковому середовищі та взаємодії зі стейкхолдерами через інструменти Investor Relations.

Предметом вивчення дисципліни є управлінські відносини, що виникають у процесі функціонування біржових інститутів, організації торгівлі фінансовими та товарними активами, а також стратегічні механізми управління ринковою вартістю підприємства.

Метою вивчення освітнього компонента є засвоєння студентами теоретичних основ менеджменту на фінансових ринках та набуття практичних навичок використання біржових інструментів для забезпечення стійкого розвитку та зростання ринкової вартості організації.

Основними завданнями є вивчення структури та функцій сучасної біржової інфраструктури; оволодіння методами управління процесом виходу компанії на фондовий ринок; формування навичок аналізу біржової кон'юнктури для прийняття стратегічних рішень; вивчення механізмів мінімізації бізнес-ризиків через біржове страхування; опанування методів управління корпоративними правами та дивідендною політикою публічних компаній.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

- принципи організації та управління біржовою діяльністю в Україні та світі;
- нормативно-правове регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків;
- етапи та методику менеджменту процесу виходу компанії на ІРО;
- стратегії використання деривативів для управління ціновими та валютними ризиками;
- стандарти розкриття інформації та етику поведінки емітентів на біржі.

вміти:

- аналізувати біржову інформацію для оцінки інвестиційної привабливості компаній;
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо вибору біржових інструментів фінансування бізнесу;
- розробляти схеми хеджування ризиків діяльності підприємства за допомогою ф'ючерсів та опціонів;
- оцінювати вплив біржових новин на ринкову капіталізацію організації;
- використовувати біржові індикатори для прогнозування трендів у галузевих сегментах економіки..

Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на знаннях, отриманих під час опанування таких обов'язкових компонентів: «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Інвестування», «Операційний менеджмент» та «Основи управління бізнесом»..

Постреквізити. Отримані знання та навички використовуються студентами під час проходження обов'язкових компонентів 8-го семестру: «Виробнича (переддипломна) практика» та підготовка «Кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра».

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Біржова інфраструктура в системі стратегічного менеджменту	Методи навчання: - Освітній процес передбачає поєднання лекцій (оглядових, проблемних, лекцій-візуалізацій) та практичних занять у формі семінарів-дискусій. - Для формування прикладних навичок широко використовуються інтерактивні методи: розбір реальних бізнес-кейсів (case study), мозковий штурм, робота в малих групах та виконання аналітичних проєктів під час самостійної роботи. Методи оцінювання Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою і включає: - поточний контроль: усне опитування, експрес-тестування, розв'язання ситуаційних задач та захист індивідуальних завдань; - модульний контроль: письмова модульна контрольна робота (МКР) після завершення змістових блоків; - підсумковий контроль: іспит/залік (письмова робота з теоретичними та практичними завданнями).
Тема 2	Державне саморегулювання біржового ринку	
Тема 3	Менеджмент виходу компанії на публічний ринок (ІРО)	
Тема 4	Управління корпоративними правами та дивідендна політика	
Тема 5	Стратегічне управління інвестиційним портфелем	
Тема 6	Ризик-менеджмент та хеджування в управлінській діяльності	
Тема 7	Інформаційний менеджмент та розкриття інформації	
Тема 8	Антикризовий менеджмент на фінансових ринках	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю залік		

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу передбачає використання спеціалізованих навчальних аудиторій та бібліотечних фондів. Для візуалізації навчального матеріалу під час лекційних та семінарських занять застосовується мультимедійне обладнання (проектор, комп'ютер). Виконання практичних завдань та поглиблене вивчення тем забезпечується доступом до мережі Інтернет через безкоштовне Wi-Fi покриття. Додатково передбачено використання хмарних сервісів для командної роботи (наприклад, Trello або Notion), спеціалізованого програмного забезпечення для фінансового моделювання, а також

інструментів штучного інтелекту для проведення ринкових досліджень та оцінки потенціалу інноваційних проєктів.

Форми та методи контролю

Система оцінювання знань здобувачів включає поточний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточне оцінювання здійснюється систематично під час практичних і семінарських занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних основ, сформованості навичок діагностики та прогнозування, а також уміння застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення для моделювання й аналізу даних.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю.

Участь студентів у навчальному процесі реалізується через усні виступи, презентації аналітичних досліджень, доповіді за результатами розбору кейсів, а також активне залучення до фахових дискусій та мозкових штурмів. Письмова складова роботи охоплює виконання контрольних і тестових завдань, підготовку аналітичних записок, рефератів та конспектів за матеріалами лекцій і самостійного опрацювання.

Методи поточного контролю.

Методичний інструментарій контролю поєднує усні форми (опитування, співбесіди) та письмові види робіт (звіти, розрахункові завдання, побудова моделей). Оцінювання також базується на спостереженні за активністю здобувачів під час вирішення проблемних ситуацій, перевірці результатів презентації індивідуальних проєктів та проведенні тестування з відкритими й закритими типами завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6)	Семінар 5 (Тема 7)	Семінар 6 (Тема 8)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до чинного Положення про оцінювання у закладі вищої освіти.

Модульний контроль проводиться на завершальному занятті кожного змістового блоку у формі письмового тестування.

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.
- Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Менеджмент біржової діяльності» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та

Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	2	0-1

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Успішне опанування освітнього компонента «Менеджмент біржової діяльності» вимагає від здобувачів освіти високої самодисципліни та відповідального ставлення до навчального процесу. Обов'язковими умовами є регулярне відвідування лекційних і практичних занять, активна участь в аудиторній роботі, а також своєчасне і якісне виконання всіх видів самостійних та контрольних завдань, передбачених програмою. У разі пропуску занять або отримання незадовільних результатів студент зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом відпрацювання відповідних тем.

Невіддільною складовою навчання є суворе дотримання норм академічної етики та культури поведінки. Освітній процес базується на принципах академічної доброчесності, що передбачає виключно самостійне виконання всіх письмових робіт, доповідей та презентацій. Будь-які запозичення думок чи текстів інших авторів мають супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. У межах курсу неприпустимими є будь-які прояви академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних, списування, обман, хабарництво чи необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
2. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків : Закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>.
3. Про акціонерні товариства : Закон України від 27 лип. 2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20>.
4. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності : підручник. Харків : ФОП Бровін О. В., 2021. 280 с.
5. Хрущ Н. А., Іжевський П. Г., Безвух С. В. Біржова діяльність : навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 348 с.
6. Солодкий М. О., Ільчук М. М. Біржова торгівля на товарних ринках : навч. посіб. Київ : Ред.-вид. відділ НУБіП України, 2023. 588 с.
7. Бугіль С. Я., Дудяк Р. П. Організація біржової діяльності: основи теорії та практикум : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2025. 360 с.

Допоміжна література:

1. Ільчук М. М., Яворська В. О., Радько В. І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf/.
2. Краус К. М., Краус Н. М., Манжура О. В. Електронна комерція та Інтернет-торгівля : навч.-метод. посіб. Київ : Аграр Медіа Груп, 2021. 454 с.
3. Яворська В. О. Механізм хеджування на біржовому товарному ринку. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3 (14). URL: <http://www.pev.kpu.zp.ua/vypusk-3-14>.

4. Hull J. Options, Futures and Other Derivative Securities. 9th ed. New Jersey : Prentice Hall, 2019. 852 p.
5. The Use of Digital Marketing Tools for the Transformation of Brand Communications in the Modern Conditions of the Advertising Business / E. Ohar et al. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22, No. 11. P. 733–738. URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/202211/202211102.pdf.
6. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Біржова діяльність» для студентів ступеня бакалавр усіх спеціальностей / уклад. О. А. Ніколайчук. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2022. 83 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2700/1/2022_MR_Byrzhova%20diyalnyst_Nikolaichuk_%20bak.pdf.
7. Коваленко Ю. М. Економіка фінансового сектору : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 402 с.

Електронні ресурси

1. Аграрна біржа - agrex.gov.ua
2. Асоціація «Біржові та електронні майданчики» - aeaer.com.ua
3. Асоціація «Українські фондові торговці» - aust.com.ua
4. Київська міжнародна фондова біржа - kise.com.ua
5. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - nssmc.gov.ua
6. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг - dfp.gov.ua